

Akademide Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeğinin Analizi ve Değerlendirilmesi

Analysis and Evaluation of the Ambivalent Sexism Inventory Scale in Academia

Nilüfer Yörük Karakılıç*

Öne Çıkanlar

- Çalışmada, çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin akademide güvenilirlik ve geçerliğinin analizi amaçlanmıştır.
- Bulgularda, akademik ortamda çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliğinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Orijinalinde olduğu gibi korumacı cinsiyetçiliğin üç alt faktör ve düşmanca cinsiyetçiliğin ise bir faktör olarak yapı geçerliliğini sağladığı belirlenmiştir.
- Bu bulgular doğrultusunda ölçeğin akademik ortamda yapı geçerliliğini sağladığı ve kullanılabileceği görülmektedir.

Öz: Cinsiyetçilik her toplumsal düzende karşılaşılan bir olgudur. Tarihsel süreç içinde her toplumda örneklerine rastlanan cinsiyetçilik olgusunun ölçümü çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği kapsamında düşmanca ve korumacı olarak iki alt boyutu içermektedir. Düşmanca cinsiyetçilik bilinen cinsiyet ayrımcılığı olarak tanımlanırken, korumacı cinsiyetçilik korumacı paternalizm, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma ve heteroseksüel yakınlıktan oluşan ikinci sıra alt boyutlardan oluşmaktadır. Cinsiyet ayrımcılığı ve cinsiyetçilik özellikle sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalarda sıklıkla kullanılan değişkenler arasında önemli bir yer tutmaktadır. Cinsiyetçilik, kültürel etkileri de içinde barındırması ve toplumsal düzeyde yapıya ilişkin bilgi vermesi dolayısıyla cinsiyet ayrımcılığı düzeyinin belirlenmesinin gerekliliği çerçevesinde birçok çalışmada öncül değişkenler arasında yer almaktadır. Sosyal bilimler alanında yapılan çalışmalar kapsamında taşıdığı önem doğrultusunda literatürde kullanılan çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin akademik ortamda test edilmesi ve boyutlarının tespit edilerek örgütte yansımalarını değerlendirmek çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Ayrıca alan yazında mevcutta yapılan çalışmaların bazılarında ölçeğin ikincil alt boyutlarının göz ardı edilerek, korumacı ve düşmanca cinsiyetçilik boyutları kapsamında ele alınması dolayısıyla çalışmada ölçeğin alt boyutlarıyla akademik ortamda değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma bulgularına göre, akademik ortamda analiz edilen çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin tüm boyutlarının güvenilirlik ve geçerliliğini sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği, Düşmanca Cinsiyetçilik, Korumacı Cinsiyetçilik, Yapısal Eşitlik Modeli.

* Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, nilyoruk@aku.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6609-4068.

Highlights:

- The study aimed to analyze the reliability and validity of the Ambivalent Sexism Inventory in academia.
 - The findings revealed that the scale is highly reliable and valid in an academic environment.
 - As in the original study, protective sexism was found to have construct validity as three sub factors, while hostile sexism was found to have construct validity as one factor.
 - Consistent with these results, the scale was found to provide construct validity and can be used in an academic setting.
-

Abstract: Sexism is a phenomenon that occurs in every social order. The measurement of the phenomenon of sexism, which has been observed in every society in the historical process, includes two sub-dimensions as hostile and protective within the scope of the contradictory ambivalent sexism scale. While hostile sexism is defined as the known gender discrimination, protective sexism consists of the second-order sub-dimensions of protective paternalism, complementary differentiation between the sexes and heterosexual intimacy. Gender discrimination and sexism occupy an important place among the variables frequently used in social science studies. Sexism is one of the leading variables in many studies in the framework of the need to determine the extent of gender discrimination in terms of including cultural effects and providing information about the structure at the social level. The aim of the study is to test the ambivalent sexism scale, which is used in the literature due to its significance in the social sciences, in an academic environment, and to identify its dimensions and evaluate its reflections in the organization. In addition, in some of the existing studies in the literature, the secondary sub-dimensions of the scale were ignored and handled within the scope of protective and hostile sexism dimensions; therefore, this study aimed to evaluate the scale with its sub-dimensions in the academic environment. According to the research findings, it was determined that all dimensions of the ambivalent sexism scale analysed in the academic environment provided reliability and validity.

Keywords: Ambivalent Sexism Scale, Hostile Sexism, Benevolent Sexism, Structural Equation Model.

Summary

Sexism is frequently used variable especially, in the social sciences. As the Ambivalent Sexism Inventory (ASI) developed by Glick and Fiske (1996) is the preferred measure of sexism in the literature, the aim was to analyse and evaluate the scale in an academic environment. It was observed that most studies used two dimensions of the scale. The sub-dimensions were neglected. Therefore, the aim was to evaluate benevolent and hostile sexism in the academic environment and to address the sub-dimensions of benevolent sexism within the scope of benevolent paternalism, complementary differentiation between genders and heterosexual intimacy. To this end, the study was conducted with the idea of contributing to the literature by testing the sub-dimensions of the contradictory ambivalent sexism scale in different samples.

The study used the scale developed by Glick and Fiske (1996) used to measure sexism in academia was used. According to Glick and Fiske (1996), hostile sexism is known as a set of discriminatory, bad attitudes towards women, without the need for a definition. Benevolent sexism, on the other hand, is based on traditional patterns of sexism, although it seems to be done with good feelings. Hostile sexism is widespread in all cultures and times and confines women to social roles of lower status than men. This is also the essence of benevolent sexism. Benevolent sexism consists of benevolent paternalism, complementary differentiation between the sexes and heterosexual intimacy. The expressions of the contradictory ambivalent sexism scale were translated from English to Turkish. After the control process of the expressions by the academics who are experts in the field, the application process was started after eliminating the loss of meaning in the expressions by comparing them with their use in the local literature. The questionnaires were administered to academics working at Afyon Kocatepe University. After evaluating the questionnaires, 287 usable data were obtained. After the collected data were entered into the SPSS 25.0 package programme, Cronbach's alpha (α) statistic was used to determine the reliability of the scale, and structural equation modelling and comparison analyses were carried out with AMOS 24 and SPSS 25.0 in the validity analysis.

The p , R^2 and CR values obtained after building the DFA model were evaluated in terms of gender and marital status in terms of being male and female, being married or single, and title. According to the results of the research, it was determined that the sexism thoughts of the participants were statistically significant in all dimensions according to their gender ($p < 0.05$). In terms of gender differences, the scores of the male participants were higher than those of the female participants in all dimensions except KF. The results of the analyses according to the marital status of the participants are significant ($p < 0.05$). According to the t-test results for difference in marital status, married participants scored higher than single participants in all dimensions. According to the age of the participants, there is a significant effect in all dimensions except D ($p < 0.05$). As for the age differences, the scores of the participants in the 41-65 age group are higher in all dimensions than the scores of the participants in the other age brackets. According to the titles of the participants, all dimensions are significant ($p < 0.05$). In all dimensions, it was determined that the participants with the title of Associate Professor and Professor Dr. received higher scores than the participants with other titles. Regarding benevolent sexism, when analysing the coefficients of the model, the scores of the lecturer participants were the highest after the participants, p -values are $p < ***$. With this value, $p < ***$, all variables contributing to the formation of each factor contributed to the formation of the factors at a significant level. In this sense, all of the statements that make up the scale in the DFA model

were significant. The study was conducted to analyse the reliability and validity of the sexism scale developed by Glick and Fiske (1996) in academia. The findings of the research show that the reliability and validity of the scale in Turkish have been achieved.

Giriş

Cinsiyet ayrımı kapsamında, aslında farklı özellikleri ve üstünlükleri kendinde barındıran kadın ve erkek insanlığın var oluşundan itibaren kıyaslanan bir yapıyı oluşturmaktadır. Dünyada tüm toplumsal düzenler içinde cinsiyet ayrımcılığının tarihsel süreçte çokça örneği mevcut olmakta ve bu, eşitsizlikle mücadeleyle gerektiren bir durum olarak göze çarpmaktadır. Glick vd. (2000), Türkiye'nin de dâhil olduğu 19 ülkede çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğini kültürlerarası perspektiften inceledikleri çalışmalarında cinsiyetçiliği tüm kültürlerde var olan bir olgu olarak tanımlamışlardır.

Kadın ve erkek arasındaki biyolojik ve sosyal rol farklılıklarına dayandırılan, erkeklik ile güç, yüksek statü ve üstünlüğü bağdaştırmak suretiyle kadının politik, ekonomik ve sosyal açıdan zayıf konumda değerlendirilip ayrımcılığa uğraması cinsiyetçilik olarak adlandırılmaktadır (Sakallı-Uğurlu, 2003: 2). Daha açık bir ifadeyle cinsiyetçilik; cinsiyet temelinde ayrımcılık yapmak, bir cinsi diğerinden üstün tutmak olarak tanımlanır. Sadece olumsuz tutumlar değil, olumlu tutum ve kalıp yargılar da cinsiyetçiliğe yol açmaktadır. Bu durum çelişik duygulu cinsiyetçilik olarak isimlendirilmektedir (Eagly, 1989: 543; Tarhan vd., 2017: 1896). Literatürde kadına yönelik cinsiyetçi tutumların azaltılması, eşitlik söylemleri çerçevesinde olumlu yönde kadını kayırma kapsamındaki davranışların temelinde de cinsiyet ayrımının olduğu vurgulanmaktadır. Aslında kadına yönelik pozitif bir tavır gibi gösterilmeye çalışılan olumlu tutumların ortaya çıkardığı olumsuz durumlar söz konusudur (Glick ve Fiske, 1996; Sakallı-Uğurlu, 2002; Twenge, 1997). Görünüşte sergilenen bu tutum Glick ve Fiske (1996) tarafından korumacı cinsiyetçilik olarak tanımlanmıştır. Korumacı cinsiyetçilik korumacı paternalizm, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma ve heteroseksüel yakınlık olarak üç alt boyut içermektedir. Literatürde çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin alt boyutlarının yapılan çalışmaların birçoğunda göz ardı edildiği görülmüştür. Sakallı- Uğurlu (2002) ölçek geçerliliğini test ettikleri çalışmalarında alt boyutlarını da incelemiş fakat sonraki çalışmalar cinsiyet ayrımcılığını korumacı ve düşmanca olarak ele almışlardır. Bu doğrultuda çalışmada akademik ortamda korumacı ve düşmanca cinsiyetçiliğin değerlendirilmesi ve korumacı cinsiyetçiliğin alt boyutları olan korumacı paternalizm, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma ve heteroseksüel yakınlık kapsamında ele alınması amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde çalışma,

literatürde çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin alt boyutlarının da farklı örneklemelerde test edilmesi suretiyle literatüre katkı sağlayacağı düşüncesi ile gerçekleştirilmiştir.

Cinsiyetçilik ve Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı

Cinsiyetçilik bireylerin tutumları, inançları, davranışlarıyla olumsuz değerlendirmelerini yansıtan örgütsel, kurumsal ve kültürel uygulamalar olarak tanımlanmaktadır (Trut vd., 2022: 1). Cinsiyetçilik kadınlara yönelik düşmanlığın, ön yargılı davranışların ve ayrımın kavramsal adıdır (Glick ve Fiske, 2001: 109).

Çalışmada öne çıkan cinsiyetçilik kavramının iki yönü: düşmanca ve korumacı cinsiyetçiliktir (Glick ve Fiske, 1996; 2001). Glick ve Fiske (1996)'ya göre düşmanca cinsiyetçilik bir tanımlamaya gerek olmaksızın kadına yönelik ayrımcı, kötü bir dizi tutum olarak değerlendirilmektedir. Korumacı cinsiyetçilikte ise sanki iyi duygularla yapıyor izlemine taşısa da temelinde geleneksel cinsiyetçilik kalıpları ile ortaya çıkmaktadır. Düşmanca cinsiyetçilik oldukça yaygın olmakla birlikte bütün kültürlerde ve tüm zamanlarda kadınların erkeklerden daha az statüye sahip sosyal rollerle sınırlandırılması söz konusudur. Korumacı cinsiyetçilik de özünde bu durumu taşımaktadır. Korumacı cinsiyetçiliğin alt boyutlarından korumacı paternalizm, babacan bir tavırla koruma adı altında cinsiyetçilik davranışlarının ortaya çıkması olarak aslında ataerkil bir yapıyı dayanak olarak görmektedir. Erkeğin üstünlüğü çerçevesinde kadınları koruma eğilimi söz konusudur. Cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırmada, cinsiyetler arasındaki fiziksel farklılıkları temel alan bir anlayış vardır. Toplumsal düzende statülü olan işleri erkeklere layık gören bu anlayış, kadını erkeği tamamlama yönüyle olumlu şekilde değerlendirmiştir. Heteroseksüel yakınlık ise erkek ve kadının birbirine yönelik çekimi ve duygusal yakınlığa yönelik ihtiyaçlarına odaklanmaktadır. Sezgisel olarak bu üç bileşeni içinde barındıran korumacı cinsiyetçilik, olumlu olmasına rağmen kadınların erkeklere göre daha aşağı düzeydeki rollerine ilişkin inançlarını yansıtmaktadır (Glick ve Fiske, 1996; 2018).

Çelişik duygulu cinsiyetçilik teorisi Glick ve Fiske (1996; 2001), kadınları harika ve saf ancak zayıf, erkeklerin korumasına ve desteğine ihtiyaç duyan olarak gören korumacı cinsiyetçiliği, kadınlara karşı açıkça olumsuz, aşağılayıcı tutumlar olan düşmanca cinsiyetçilikten ayırmaktadır. Ancak korumacı cinsiyetçilik erkeklerin ihtiyaçlarına hizmet etme ve erkek egemenliğini kabul etmekle beraber durumun yumuşatılması olarak tanımlanmaktadır (Glick vd., 2016: 545).

Literatür Değerlendirme

Glick ve Fiske (1996), geçerliği test edilen çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğini geliştirdikleri çalışmalarında, cinsiyetçiliği düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik olarak iki

kategoriye ve korumacı cinsiyetçiliği de korumacı paternalizm, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma ve heteroseksüel yakınlık bileşenlerinden oluştuğu belirtilmiştir. Glick ve Fiske (2011), çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğini yeniden değerlendirmiştir. Glick vd. (1997), erkeklerin kadınlara yönelik tutumlarını belirlemek için çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğini kullanmışlardır. Conn vd. (1999), çalışmalarında Glick ve Fiske (1996)'nın daha önceki cinsiyetçilik değerlendirmelerinin ön yargılı olduğunu, yalnızca düşmanca cinsiyetçi tutumları tespit ettiği, korumacı cinsiyetçi tutumları tespit etmeyi başaramadığını iddia etmiş, bu sebeple Swim vd. (1995) cinsiyet ölçeği ile iki ölçeği kıyaslamışlardır. Glick vd. (2000), cinsiyetçiliğin birbirini tamamlayan düşmanca ve korumacı bileşenlerinin kültürlerarası varlığını araştırmışlardır. Erkek egemenliği düşmanca cinsiyetçiliği oluştururken, erkeklerin kadınlara olan bağımlılığı korumacı cinsiyetçiliği beslemektedir. 19 ülkeden 15.000 kadın ve erkekle yaptıkları araştırmalarda düşmanca ve korumacı cinsiyetçiliğin ülkeler arası pozitif korelasyon gösteren tutarlı yapılar olduğunu tespit etmişlerdir. Greenwood ve İsbell (2002), düşmanca cinsiyetçilik ve korumacı cinsiyetçilik kapsamında cinsiyetçi mizah ilişkisini incelemişlerdir. Görünüşte zararsız bir şaka gibi algılanan aptal sarışın şakasına verilen tepkileri incelemişler ve düşmanca cinsiyetçiliği yüksek katılımcılar bu şakaları daha eğlenceli ve daha az saldırgan olarak değerlendirmişlerdir. Glick vd. (2002), Türkiye ve Brezilya'da eş istismarına karşı kadın ve erkeklerin tutumlarını belirlemek için çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğini uygulamışlardır. Her iki ülkede de düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik eş istismarı ile ilişkili çıkmıştır. Barreto ve Ellemers (2005), korumacı cinsiyetçiliğin toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin devamına nasıl bir katkı sağladığını araştırdıkları çalışmalarında 235 kişi üzerinde gerçekleştirdikleri araştırmada korumacı cinsiyetçilerin düşmanca cinsiyetçilere göre daha olumlu değerlendirildiğini tespit etmişlerdir. Yakushko (2005), Ukraynalı üniversite öğrencileri ve genç profesyonellerden oluşan bir örnekleme kadınlara ve erkeklere yönelik çelişik duygulu cinsiyetçi tutumları incelemeyi amaçlamıştır. Moya vd. (2007), kadınların görünüşte koruyucu kısıtlamalara verdiği tepkileri incelemişlerdir. Üç araştırma içeren çalışmalarının ilkinde kadınlar uzun bir yolculukta araç kullanımını koruyucu gerekçeli yasaklamayı, eş tarafından yapıldığında kabul etmişlerdir. İkincisinde kadınlar tehlikeli erkeklere danışmanlık sürecinde eşlerin güvenlik endişesi kapsamında yasaklamalarını kabul etmişlerdir. Üçüncüsünde suçlularla görüşmeyi içeren bir staja yönelik muhalefeti hiçbir kadın için güvenli değil gerekçesi ile kadınlar bu yasağa kabul göstermiştir. Koruyucu paternalizm koruyucu baskıyla birleşerek kadınların kısıtlamaları kabul etmelerine yönlendirmiştir. Barreto vd. (2010), kadınların korumacı cinsiyetçiliğe maruz kaldıklarında ilişkisel niteliklerini vurgulayıp, görevle ilgili özelliklerini vurgulamadan korumacı cinsiyetçiliğe nasıl uyum sağladıklarını göstermişlerdir. Sibley ve Becker (2012), çelişik duygulu

cinsiyetçi tutumlara sahip kişilerin hem korumacı cinsiyetçiliği hem de düşmanca cinsiyetçiliği onaylayanların oranını araştırmıştır. Zakrisson vd. (2012), farklı örgütsel ortamlardan gruplar arasında çelişik duygulu cinsiyetçiliğe ilişkin öngörülerini test ettikleri çalışmalarında erkek katılımcıların düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik konusunda kadınlara göre daha yüksek puan aldığını göstermişlerdir. Garaigordobil ve Aliri (2013), çalışmalarında çelişik duygulu cinsiyetçilik envanterini standartlaştırmayı amaçlamışlardır. 5313 katılımcıyla gerçekleştirdikleri araştırma sonuçlarına göre erkeklerde tüm yaş gruplarında düşmanca cinsiyetçilik ve 54 yaşına kadar korumacı cinsiyetçilikte anlamlı derecede yüksek puanların olduğunu doğrulamaktadır. Zaikman ve Marks (2014), cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) ile cinsiyete dayalı çifte standart arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. ABD’de 232 lisans öğrencisi üzerinde gerçekleştirdikleri araştırmalarında katılımcıların kadın ve erkeklere yönelik cinsiyetçi tutumlarının cinsiyete dayalı çifte standart sergilemeleriyle ilişkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. León-Ramírez ve Piera (2014), çalışmalarında çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğini, geçerliliğini yapmayı, cinsiyetçi tutumlar ile cinsiyete dayalı şiddet ilişkisini test etmeyi ve flört şiddeti kapsamında ölçek güvenirliğini değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Rollero vd. (2014), cinsiyetçi tutumları tespit etmede çelişik duygulu cinsiyetçilik envanteri ile erkeklere yönelik kararsızlık envanterinin kısa versiyonlarının psikometrik özelliklerini değerlendirmişlerdir. Ayan (2014), toplumsal cinsiyetçiliğin düşmanca ve korumacı boyutlarını ölçmeyi amaçladığı çalışmada, 422 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirdiği anketlerden elde ettiği verilerin bulgularına göre, kız ve erkek öğrencilerin birbirlerine çelişik duygular beslediklerini tespit etmiştir. Ayrıca cinsiyete göre erkeklerde düşmanca cinsiyetçilik, kız öğrencilerde korumacı cinsiyetçilik olmak üzere anlamlı bir fark olduğunu belirlemişlerdir. Araştırma sonuçları düşmanca cinsiyetçiliğin yüksek olması durumunda kadınların erkeklere oranla düşmanca cinsiyetçiliğe fazla tepki gösterdiğini, düşmanca cinsiyetçiliği önyargı ve ayrımcılık olarak algılarken, korumacı cinsiyetçiliğe olumlu bir yaklaşım sergiledikleri görülmüştür. Alptekin (2014), çelişik duygulu cinsiyetçilik kuramı çerçevesinde düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik algısını nicel yöntemlerle analiz etmiştir. Glick vd. (2016), Türkiye’de namus kültürü, dini yönelim ve cinsiyetçilik üzerine gerçekleştirdikleri çalışmalarında çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği ile düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik sonuçlarını analiz etmişlerdir. Tarhan vd. (2017), rehberlik ve psikolojik danışma bölümünde okuyan üniversite öğrencilerinin çelişik duygulu cinsiyetçilik, toplumsal cinsiyet rolleri, evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlar ve cinsiyet arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Oswald vd. (2019), Glick ve Fiske (1996; 1997) çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğini incelemek suretiyle 25 maddelik korumacı cinsiyetçilik ölçeği geliştirmeyi amaçlamışlardır. Cengiz ve Özdemir (2020), narsizm ve çelişik duygulu cinsiyetçiliği

inceledikleri çalışmalarında cinsiyete göre narsisizmin ve düşmanca cinsiyetçilik tutumunun farklılaştığını, erkeklerin kadınlara göre daha narsist ve daha düşmanca cinsiyetçilik tutumuna sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Danış vd. (2020), cinsiyetçilik üzerine yaptıkları çalışmalarında çelişik duygulu cinsiyetçilik algısının ve demografik unsurlar kapsamında düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik ilişkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Trut vd. (2022), çelişik duygulu cinsiyetçilik tutumları ölçeğini askeri ortamda incelemişlerdir. Elde ettikleri bulgular doğrultusunda askeri ortamda cinsiyetçiliğin orta düzeyde olduğu ve cinsiyet farklılıkları olduğu tespit edilmiştir. Aktan ve Yalçındağ (2022), çelişik duygulu cinsiyetçiliği yeniden gözden geçirmişlerdir. 5 ve 6. ifadelerin çıkarıldığı dört faktörlü yapıyı nispeten daha uygun bir model olarak değerlendirmişlerdir.

Metodoloji

Veri Toplama Yöntemi ve Değerlendirme Tekniği

Çalışmada akademide cinsiyetçiliği ölçmek için kullanılan Glick ve Fiske (1996), geliştirilen ölçeğin ifadeleri İngilizceden Türkçeye çevrilmiştir. Bu alanda uzmanlığı olan akademisyenler tarafından kontrol edilmiş ve literatürde kullanımı ile kıyas yapılmak suretiyle anlam kayıpları önlenmeye çalışılmıştır. Anketler Afyon Kocatepe Üniversitesinde görev yapan akademisyenlerde gerçekleştirilmiştir. Anketler değerlendirildikten sonra 287 kullanılabılır anketten veri seti elde edilmiştir.

Analizi gerçekleştirmek için kullanılan anket iki bölümden oluşmaktadır. İlk kısım demografik unsurları içeren sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısımda çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği yer almaktadır. Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği, düşmanca ve korumacı olarak iki boyuttan ve korumacı cinsiyetçilik; heteroseksüel yakınlık, koruyucu paternalizm, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma olarak üç alt boyuttan oluşmaktadır. Cinsiyetçiliğin tespiti için ölçek maddelerinin değerlendirilmesinde “1= Kesinlikle katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle katılıyorum” cevaplarını içeren 5’li Likert kullanılmıştır. Her ana boyut on bir ifade içermektedir. Ölçek toplam 22 ifadeden oluşmaktadır. Analizler kapsamında ilk olarak çalışmada kullanılan cinsiyetçilik ölçeğine geçerlilik ve güvenirlik analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliğini test edebilmek için doğrulayıcı faktör analizinden (DFA) yararlanılmıştır (Meydan ve Şeşen 2015). Veriler SPSS 25.0 paket programına girilmiş sonra ölçeğin güvenirliğinin belirlenmesinde Cronbach Alfa (α) istatistiği kullanılmıştır ve geçerlik analizinde AMOS 24 programında yapısal eşitlik modellemesi ve kıyas analizleri AMOS 24 ve SPSS 25.0 ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Tablo 1.
Katılımcıların Demografik Özellikler

		Frekans	%	Toplam %
Cinsiyet	Kadın	101	35.2	35.2
	Erkek	186	64.8	100.0
Medeni Durum	Bekâr	82	28.6	28.6
	Evli	205	71.4	100.0
Yaş	20-30	53	18.5	18.5
	31-40	120	41.8	60.3
	41-65	114	39.7	100.0
Unvan	Araştırma Görevlisi	97	33.8	33.8
	Öğretim Görevlisi	54	18.8	52.6
	Dr.Öğretim Üyesi	69	24.0	76.7
	Doçent.Dr. ve Profesör Dr.	67	23.3	100.0
	Total	287	100.0	

Araştırmaya katılan 287 katılımcıdan 186'sı erkek (%65.8), 101'i (%35.2) kadın, 205'i (%71.4) evli, 82'si (%28.6) bekârdır. Örneklemi oluşturanların yaşlarına bakıldığında, 53'ü (%18.5) 20-30 yaş, 120'si (%41.8) 31-40 yaş, 114'ü (%39.7) 41-65 yaş dilimindedir. Katılımcıların 97'si (%33.8) Araştırma Görevlisi, 54'ü (%18.8) Öğretim Görevlisi, 69'u (%24) Dr. Öğretim Üyesi, 67'si (%23.3) Doçent Dr. ve Profesör Dr. unvanına sahiptir.

Ölçeğin Güvenirliği

Tablo 2.
Ölçek Cronbach Alfa Katsayısı

Cronbach's Alpha	İfade Sayısı
.879	22

Tablo 2 verilerine göre ölçek yüksek güvenilirliğe sahiptir.

0.00 ≤ α < 0.40 ise ölçek güvenilir değildir,
 0.40 ≤ α < 0.50 ise ölçek çok düşük güvenilirliktedir,
 0.50 ≤ α < 0.60 ise ölçek düşük güvenilirliktedir,
 0.60 ≤ α < 0.70 ise ölçek yeterli güven düzeyindedir,
 0.70 ≤ α < 0.90 ise ölçek yüksek güvenilirliğe sahiptir,
 0.90 ≤ α < 1. 0 ise ölçek çok yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Özdamar, 2015: 57).

Tablo 3.

Ölçekteki İfadelerin Güvenirliği

	Madde sayısı	Cronbach's Alpha İfade çıkarılırsa
Ne kadar başarılı olursa olsun, bir erkek bir kadının sevgisine sahip olmadığı sürece bir insan olarak gerçekten tamamlanmış sayılmaz. (KH)	1	.874
Birçok kadın aslında “eşitlik” isteme maskesi altında erkeklere kıyasla kendilerini kayıran işe alım politikaları gibi özel ayrıcalıklar istemektedir. (D)	2	.877
Bir felaket durumunda kadınlar erkeklerden önce kurtarılmalıdır.(KP)	3	.879
Çoğu kadın masum söz ve davranışları cinsel ayrımcılık olarak yorumlamaktadır. (D)	4	.875
Kadınlar çok çabuk alınırlar. (D)	5	.876
İnsanlar karşı cinsten biriyle romantik bir ilişki kurmadan hayatta gerçekten mutlu olamazlar. (KH)	6	.874
Feministler kadınların erkeklerden daha fazla güce sahip olmasını istemektedir. (D)	7	.874
Birçok kadın çok az erkeğin sahip olduğu bir saflık niteliğine sahiptir. (KF)	8	.877
Kadınlar erkekler tarafından el üstünde tutulmalı ve korunmalıdır. (KP)	9	.876
Çoğu kadın erkeklerin kendileri için yaptıklarını tam olarak takdir etme konusunda başarısızdır. (D)	10	.871
Kadınlar erkekler üzerinde kontrol sağlayarak güç kazanmaya çalışırlar. (D)	11	.871
Her erkeğin hayatında sevdiği bir kadın olmalıdır. (KH)	12	.871
Erkekler kadınlar olmadan eksiktir. (KH)	13	.874
Kadınlar işyerinde yaşadıkları problemleri abartırlar. (D)	14	.874
Bir kadın bir erkeğin kendisine bağlanmasını sağladıktan sonra genellikle ona sıkı bir yular takmaya çalışır. (D)	15	.869
Kadınlar adil bir yarışta erkeklere yenildiklerinde genellikle ayrımcılığa uğradıklarından şikâyet ederler. (D)	16	.871
İyi bir kadın erkeği tarafından yüceltilmelidir. (KP)	17	.871
Birçok kadın cinsel açıdan uygun görünüp erkeklerin tekliflerini ret edip onları kızdırmaktan zevk alır. (D)	18	.874
Kadınlar, erkeklere kıyasla daha üstün bir ahlaki duyarlılığa sahip olma eğilimindedir. (KF)	19	.879
Erkekler hayatlarındaki kadınlara maddi destek sağlamak için kendilerinden fedakârlık yapmaya istekli olmalıdır. (KP)	20	.873
Feministler erkeklerden makul olmayan taleplerde bulunuyorlar. (D)	21	.871
Kadınlar, erkeklerden daha ince bir kültür anlayışı ve zevkine sahiptirler. (KF)	22	.880

(D: Düşmanca, K: Korumacı, KH: Heteroseksüel yakınlık, KP: Korumucu paternalizm, KF: Cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma)

Tablo 3 verilerine göre ölçekteki alt boyutların hesaplanan güvenirlik değerleri ölçeğin genel güvenirlik değerinde önemli bir yükselme meydana getirecek ölçütlerde değildir. Bu anlamda ölçeğin güvenirliğini olumsuz etkileyecek bir ifade yoktur.

Tablo 4.

KMO ve Barlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.880
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2327.345
	Df	231
	Sig.	.000
KMO: 1.00≤KMO 0.90=	Mükemmel	
KMO: 0.90≤KMO 0.80=	İyi	
KMO: 0.80≤KMO 0.70=	Orta düzey	
KMO: 0.70≤KMO 0.60=	Zayıf	
KMO: 0.60≤KMO 0.00=	Kötü	

Ölçeğin KMO değeri 0.88'dir. Ölçeğin KMO değeri iyi değerdedir.

Tablo 5.

Ölçek alt boyutları korelasyonu

		Korelasyon				
		1	2	3	4	5
Korumacı Cinsiyetçilik	Pearson	1				
	Correlation					
Düşmanca Cinsiyetçilik	Pearson	.415**	1			
	Correlation					
Korumacı Heteroseksüel yakınlık	Pearson	.843**	.387**	1		
	Correlation					
Korumacı Paternalizm	Pearson	.870**	.395**	.587**	1	
	Correlation					
Korumacı Cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma	Pearson	.715**	.198**	.351**	.537**	1
	Correlation					
	N	287	287	287	287	287

** . Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır. (2-tailed).

Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği korumacı boyutu, düşmanca ayrımcılık boyutu ile ($r=.415$, $p<.000$) orta düzeyde, alt boyutları KH ile ($r=.843$, $p<.000$) yüksek düzeyde, KP ile ($r=.870$, $p<.000$) yüksek düzeyde, KF ile ($r=.715$, $p<.000$) yüksek düzeyde, Düşmanca cinsiyetçilik KH ile ($r=.387$, $p<.000$) orta düzeyde, KP ile ($r=.395$, $p<.000$) orta düzeyde, KF ile ($r=.198$, $p<.001$) düşük düzeyde ilişkilidir.

Korumacı cinsiyetçilik alt boyutlarının kendi içinde KH, KP ile ($r=.587$, $p<.000$), KF ile ($r=.351$, $p<.000$), KP, KF ile ($r=.537$, $p<.000$) orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.

Ölçeğin Yapısal Eşitlik Modeli ile Test Edilmesi**Tablo 6.**

Ölçekte Yapılan Değişiklikler

			İfade Sayısı	Çıkarılan İfade Sayısı
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği	Korumacı	KH	4	-
		KF	3	-
		KP	4	-
	Düşmanca		11	-

Çalışmada anketlerden elde edilen veri setinin SPSS 25 ile analizlerinde Cronbach's Alpha değeri ölçeğin yüksek güvenilirlikte, KMO değeri iyi değerde olduğu tespit edilmiştir. Tablo 7'de ölçekte DFA değerleri incelendiğinde ölçek kabul edilebilir uyum değerdedir. Analiz edilen ölçeğin geçerliliğini test etmek için AMOS 24 paket programıyla tek faktörlü doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Tablo 7.

Ölçeğin İyi Uyum Değerleri

	χ^2	Df	χ^2/df	GFI	CFI	RMSEA
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği	307.40	182	1.68	0.92	0.95	0.04
İyi Uyum Değerleri			≤ 3	≥ 0.90	≥ 0.97	≤ 0.05
Kabul Edilebilir Uyum Değerleri			≤ 5	$\geq 0.89-0.85$	≥ 0.95	≤ 0.08

$p > 0.05$, χ^2 = Chi- Square (Ki-kare); df= Degree of Freedom (Serbestlik Derecesi); GFI= Goodness of Fit Index (İyilik Uyum İndeksi); CFI= Comparative Fit Index (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi); RMSEA= Root Mean Square Error of Approximation (Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü) (Meydan ve Şeşen, 2015: 37).

χ^2 : Gözlenen (observed) kovaryans matrisi ile kestirilen kovaryans matrisi arasındaki farkın anlamlılığını test etmektedir. RMSEA: (Root Mean Square Error of Approximation) Tahmin hatalarının ortalamasının kareköküdür. RMSEA bilinmeyen fakat optimum şekilde planlanmış parametrelerin, ana kütleli kovaryans matrisi ile ne derece uyumlu olup olmadığı hakkında bilgi veren bir istatistiktir. GFI (Goodness of Fit Index) Ki-Kare istatistiğinin örneklem büyüdükçe yükselmesi sorununu ortadan kaldırmak üzere ortaya çıkarılmıştır. GFI istatistiği 0 ile 1 arası değer almaktadır ve serbestlik derecesiyle ters orantılı olarak hareket eder. CFI (Comparative Fit Index) CFI, NFI istatistiğinin geliştirilmiş versiyonudur ve kullanılan istatistiklerden biridir. (Yaşlıoğlu, 2017: 80-81; Meydan ve Şeşen, 2015: 32-35).

Ölçeğin uyum değerlerine bakıldığında, (RMSEA: $0.04 \leq 0.05$), (GFI: $0.92 \geq 0.90$), (CFI: $0.95 \geq 0.95$), ($\chi^2/df: 1.68 \leq 5$) iyi uyum değerlerindedir.

Tablo 8.
Demografik Faktörler ve DFA Katsayıları

	Yaş															
	41-65 Yaş															
	CR	4.659	2.822	3.462	3.159	-	4.616	4.291	3.615	3.772	-	3.922	3.919	3.661	3.701	
	R ²	.376	.091	.217	.120	.241	.673	.359	.170	.285	.258	.209	.197	.128	.172	
	31-40 Yaş															
	P	***	.005	***	.002	-	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	CR	3.913	3.745	3.442	1.987	-	4.125	3.405	.971	3.606	-	4.841	4.799	6.389	8.231	
	R ²	.323	.264	.246	.045	.187	.571	.220	.010	.294	.294	.217	.212	.311	.631	
	20-30 Yaş															
	P	***	***	***	.047	-	***	***	.332	***	***	***	***	***	***	
	CR	3.616	1.576	3.383	2.870	-	3.898	3.616	3.082	2.902	4.579	4.992	4.028	3.864	5.245	
	R ²	.533	.055	.419	.224	.291	.714	.496	.272	.266	.399	.468	.311	.249	.510	
	Kadın															
	P	***	.115	***	.004	-	***	***	.002	.004	***	***	***	***	***	
	CR	4.703	3.103	4.433	3.126	-	4.190	4.192	3.457	4.461	4.108	5.500	4.769	3.749	5.589	
	R ²	.493	.142	.419	.145	.276	.365	.336	.188	.429	.185	.331	.246	.136	.338	
	Erkek															
	P	***	.002	***	.002	-	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	CR	6.215	4.662	4.488	4.035	-	6.497	5.572	4.130	4.658	5.520	4.410	4.141	6.723	6.574	
	R ²	.349	.158	.205	.111	.280	.756	.352	.118	.228	.267	.153	.129	.310	.450	
	Medeni Durum															
	P	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	CR	4.513	2.694	3.928	3.898	-	4.817	4.798	3.328	4.072	5.458	4.256	5.866	5.646	5.328	
	R ²	.402	.106	.334	.263	.297	.767	.600	.175	.371	.427	.255	.496	.298	.403	
	Unvan															
	P	***	.007	***	***	-	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
	CR	5.140	4.163	4.646	2.858	-	5.212	4.556	3.000	4.648	5.862	6.034	4.727	6.341	8.319	
	R ²	.349	.154	.306	.055	.172	.602	.250	.062	.307	.209	.224	.131	.211	.460	
	Doç. Dr. ve Prof. Dr.															
	P	***	***	***	.004	-	***	***	.003	***	***	***	***	***	***	
	CR	3.818	2.756	2.769	3.617	-	3.996	3.096	3.748	3.858	3.473	2.924	2.918	3.908	3.327	
	R ²	.362	.154	.175	.312	.316	.491	.223	.344	.432	.253	.174	.168	.248	.228	
	Dr. Öğ. Üye															
	P	***	.006	.006	***	-	***	.002	***	***	***	.003	.004	***	***	
	CR	2.353	2.068	2.128	1.013	-	2.334	2.273	.396	1.494	-	4.841	4.799	6.389	8.231	
	R ²	.381	.177	.321	.021	.107	.682	.355	.003	.073	.454	.369	.113	.139	.482	
	Öğ. Gör.															
	P	.019	.039	.033	.311	-	.020	.023	.692	.135	***	***	.015	.004	***	
	CR	1.747	.193	1.809	1.170	-	1.738	1.906	1.356	1.748	3.808	3.190	3.306	2.262	4.079	
	R ²	.158	.001	.313	.038	.087	.629	.500	.059	.244	.304	.213	.227	.095	.350	
	Arş. Gör.															
	P	***	.847	.070	.242	-	.082	.057	.175	.080	***	.001	***	.024	***	
	CR	4.783	3.821	4.232	2.687	-	4.810	4.349	2.709	4.164	4.531	4.883	5.759	7.239	7.810	
	R ²	.482	.234	.374	.097	.274	.618	.384	.098	.354	.223	.258	.351	.427	.617	
	P	***	***	***	.007	-	***	***	.007	***	***	***	***	***		
	C1K	C3K	C6K	C8K	C9K	C12K	C13K	C19K	C20K	C2D	C4D	C5D	C7D	C10D		

5.126	4.719	5.220	5.674	4.893	-
.412	.327	.502	.612	.383	.339
***	***	***	***	***	-
8.111	6.912	7.965	7.686	5.852	-
.616	.449	.693	.548	.317	.522
***	***	***	***	***	-
5.347	5.499	4.583	5.658	5.002	-
.532	.561	.618	.590	.470	.571
***	***	***	***	***	-
6.625	7.835	6.797	7.597	5.685	-
.483	.673	.655	.629	.354	.532
***	***	***	***	***	-
6.562	5.163	6.534	6.652	5.978	-
.449	.229	.505	.476	.342	.324
***	***	***	***	***	***
6.185	6.427	5.880	6.800	5.976	-
.560	.611	.616	.691	.523	.483
***	***	***	***	***	-
8.748	7.386	8.521	8.580	6.864	-
.526	.356	.586	.500	.298	.451
***	***	***	***	***	-
4.100	3.493	4.355	4.601	4.059	-
.385	.259	.579	.549	.388	.392
***	***	***	***	***	-
8.111	6.912	7.965	7.686	5.852	-
.539	.624	.647	.583	.208	.294
***	***	***	***	.002	-
4.849	3.436	4.002	5.171	5.259	-
.503	.248	.550	.584	.607	.525
***	***	***	***	***	-
7.485	7.132	7.228	7.506	6.432	-
.575	.527	.673	.577	.435	.569
***	***	***	***	***	-
C11D	C14D	C15D	C16D	C18D	C21D

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri kapsamında yukarıdaki tablo oluşturulmuştur. DFA modeli oluşturulduktan sonra elde edilen p, R² ve CR değerleri cinsiyet ve medeni durum açısından kadın ve erkek, evli ya da bekâr olmak ve unvan kapsamında değerlendirilmiştir. Yaşa göre C19K 31-40 yaş, C3K 20-30 yaş; unvana göre C19K, C20K, C8K Dr. Öğretim Üyesi; C1K, C3K, C6K, C8K, C12K, C19K, C20K Öğretim görevlisi p>0.05 ile anlamlı çıkmamıştır. Diğer boyut ve ifadelerde p <0.05 ile anlamlıdır. Tablo 9’ da Cinsiyet farkları için yapılan t testi sonuçlarına göre erkek katılımcıların kadınlara oranla KF boyutu hariç tüm boyutlarda daha yüksek puanlar aldığı görülmektedir. Yaş unsuru açısından bakıldığında 31-40 yaş grubunda bir ifadede p<0.05 sağlanmamıştır. Yaş unsuruna göre cinsiyetçilik D boyutu hariç yaş gruplarında (p<0.05) fark oluşturduğu tespit edilmiştir. Tablo 11’de yaş farkları için yapılan ANOVA testi sonucuna göre 41-65 yaş aralığındaki katılımcıların aldığı puanlar diğer yaş sınıflamasındaki katılımcıların puanlarından tüm boyutlarda daha yüksek değerdedir. Unvan değişkenine göre; katılımcılardan Öğretim Görevlisi olanların verdiği cevaplar doğrultusunda yedi ifadede, Dr. Öğretim Üyesi olanlardan üç ifadede p<0.05 sağlamamıştır. Unvan değişkenine göre çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğine verilen cevaplar anlamlıdır ve unvan gruplarına göre ANOVA testi sonuçlarına göre Tablo 12’de belirtildiği gibi D boyutu hariç p<0.05 sağlamıştır. Tablo 8’de görüldüğü gibi Korumacı cinsiyetçilik ifadelerinin 1., 3., 6., 12. ifadelerinde Doçent Dr. ve Profesör Dr., Dr. Öğretim Üyesi ve Araştırma görevlisinde; 8., 19., ve 20. ifadelerde Doçent Dr. ve Profesör Dr. ve Araştırma görevlisinde; 13. İfadede tüm unvanlarda p<0.05 sağlamıştır. Düşmanca cinsiyetçilik ifadelerinin tümünde tüm unvanlarda p<0.05 sağlamıştır.

Tablo 9.

Cinsiyet Farkları için t Testi

		K	D	KH	KP	KF
Kadın	Ortalama	2.9442	2.4005	2.8441	2.9158	3.1155
	Sayı	101	101	101	101	101
	Standart Hata	.76924	.71237	1.01849	.86550	.87233
Erkek	Ortalama	3,1173	3.0103	3.3347	3.1358	2.8029
	Sayı	186	186	186	186	186
	Standart Hata	.66966	.65999	.87450	.75071	.80723
Total	Ortalama	3.0564	2.7957	3.1620	3.0584	2.9129
	Sayı	287	287	287	287	287
	Standart Hata	.70981	.73775	.95523	.79846	.84258
	p	.02	.00	.00	.02	.00

Katılımcıların cinsiyetine göre tüm boyutlarda cinsiyetçilik düşüncelerinin istatistikî açıdan anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Cinsiyet farklılıkları için KF hariç tüm boyutlarda erkeklerin aldığı puanlar kadın katılımcıların aldığı puanlardan yüksektir.

Tablo 10.

Medeni Durum Farkları için t Testi

	Medeni Durum	Sayı	Ortalama	Standart Hata	Standart Hata Ortalama	p
K	Bekâr	82	2.8071	.73111	.08074	.00
	Evli	205	3.1561	.67760	.04733	
D	Bekâr	82	2.6541	.79656	.08797	.05
	Evli	205	2.8523	.70699	.04938	
KH	Bekâr	82	2.8780	.93148	.10287	.00
	Evli	205	3.2756	.94306	.06587	
KP	Bekâr	82	2.7683	.75337	.08320	.05
	Evli	205	3.1744	.78809	.05504	
KF	Bekâr	82	2.7642	.89426	.09875	.07
	Evli	205	2.9724	.81569	.05697	

Katılımcıların medeni durumlarına göre yapılan analiz sonuçları KF haricinde anlamlıdır ($p<0.05$). Medeni durum farklılığı için yapılan t testi sonuçlarına göre evli olanlar tüm boyutlarda bekâr katılımcıların ortalamalarından daha yüksek puanlar almıştır.

Tablo 11.

Yaş Farkları için ANOVA Testi

		Sayı	Ortalama	Standart Hata	95% GA		p
K	20-30	53	2.7376	.09780	2.5413	2.9338	.00
	31-40	120	2.9735	.06203	2.8507	3.0963	
	41-65	114	3.2919	.06246	3.1681	3.4156	

	Total	287	3.0564	.04190	2.9739	3.1389	
D	20-30	53	2.7273	.10548	2.5156	2.9389	.72
	31-40	120	2.7970	.07303	2.6524	2.9416	
	41-65	114	2.8262	.06135	2.7046	2.9477	
	Total	287	2.7957	.04355	2.7100	2.8814	
KH	20-30	53	2.9057	.13372	2.6373	3.1740	.00
	31-40	120	2.9896	.08443	2.8224	3.1568	
	41-65	114	3.4627	.08475	3.2948	3.6306	
	Total	287	3.1620	.05639	3.0510	3.2730	
KP	20-30	53	2.6415	.10023	2.4404	2.8426	.00
	31-40	120	3.0375	.07317	2.8926	3.1824	
	41-65	114	3.2741	.07028	3.1349	3.4134	
	Total	287	3.0584	.04713	2.9656	3.1511	
KF	20-30	53	2.6415	.11282	2.4151	2.8679	.00
	31-40	120	2.8667	.07804	2.7121	3.0212	
	41-65	114	3.0877	.07546	2.9382	3.2372	
	Total	287	2.9129	.04974	2.8150	3.0108	

Katılımcıların yaşlarına göre D hariç tüm boyutlarda ($p<0.05$) anlamlı bir etki söz konusudur. Yaş farklılıkları kapsamında tüm boyutlarda 41-65 yaş sınıfında yer alan katılımcıların aldıkları puanlar diğer yaş dilimindeki katılımcılardan yüksektir.

Tablo 12.

Unvan Farklılıkları için ANOVA Testi

		Sayı	Ortalama	Standart Hata	95%GA		p
K	Araştırma Görevlisi	97	2.7873	.07468	2.6390	2.9355	.00
	Öğretim Görevlisi	54	3.1987	.08970	3.0187	3.3786	
	Dr. Öğretim Üyesi	69	3.0791	.07230	2.9348	3.2233	
	Doçent Dr. ve Profesör Dr.	67	3.3080	.08535	3.1376	3.4784	
	Toplam	287	3.0564	.04190	2.9739	3.1389	
D	Araştırma Görevlisi	97	2.7010	.07868	2.5448	2.8572	.36
	Öğretim Görevlisi	54	2.7811	.10304	2.5745	2.9878	
	Dr. Öğretim Üyesi	69	2.8406	.08772	2.6655	3.0156	
	Doçent Dr. ve Profesör Dr.	67	2.8982	.08208	2.7344	3.0621	
	Toplam	287	2.7957	.04355	2.7100	2.8814	
KH	Araştırma Görevlisi	97	2.8428	.09744	2.6494	3.0362	.00
	Öğretim Görevlisi	54	3.2546	.11739	3.0192	3.4901	
	Dr. Öğretim Üyesi	69	3.2428	.10961	3.0240	3.4615	
	Doçent Dr. ve Profesör Dr.	67	3.4664	.11623	3.2344	3.6985	
	Toplam	287	3.1620	.05639	3.0510	3.2730	
KP	Araştırma Görevlisi	97	2.7526	.07998	2.5938	2.9113	.00
	Öğretim Görevlisi	54	3.1806	.10332	2.9733	3.3878	

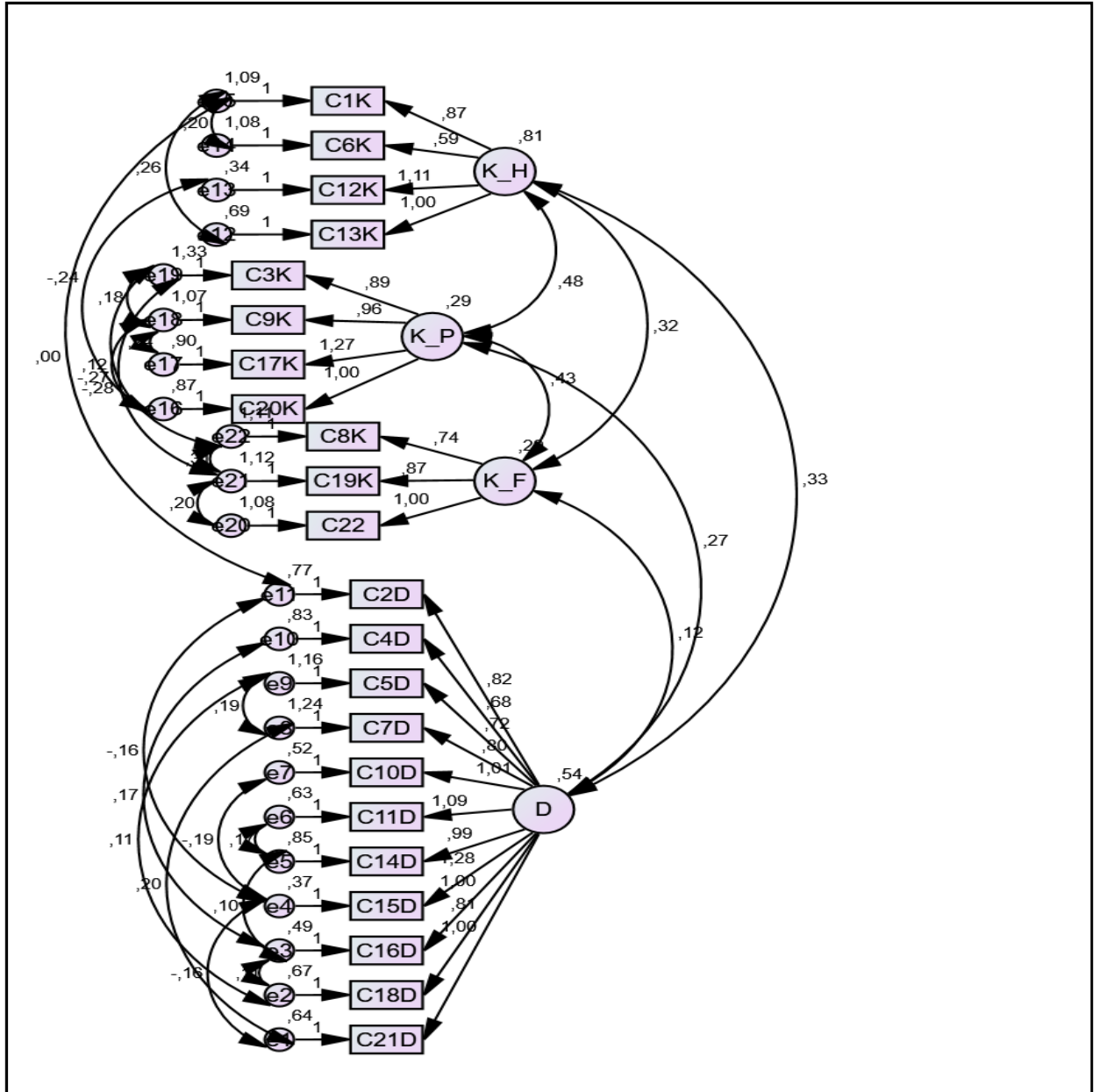
	Dr. Öğretim Üyesi	69	3.1051	.08377	2.9379	3.2722	
	Doçent Dr. ve Profesör Dr.	67	3.3545	.09906	3.1567	3.5523	
	Toplam	287	3.0584	.04713	2.9656	3.1511	
KF	Araştırma Görevlisi	97	2.7595	.08991	2.5810	2.9379	.02
	Öğretim Görevlisi	54	3.1481	.12039	2.9067	3.3896	
	Dr. Öğretim Üyesi	69	2.8261	.09325	2.6400	3.0122	
	Doçent Dr. ve Profesör Dr.	67	3.0348	.09355	2.8481	3.2216	
	Toplam	287	2.9129	.04974	2.8150	3.0108	

Katılımcıların unvanlarına göre D hariç tüm boyutlar ($p<0.05$) anlamlıdır. Tüm boyutlarda Doçent Dr. ve Profesör Dr. unvanındaki katılımcıların diğer unvanlara sahip katılımcılardan daha yüksek puanlar aldığı tespit edilmiştir. Korumacı cinsiyetçilikte öğretim görevlisi katılımcıların puanları da Doçent Dr. ve Profesör Dr. unvanlı katılımcılardan sonra en yüksek puandadır.

Ayrıca katılımcıların anne ve baba eğitimleri kapsamındaki fark analizleri bulguları göstermiştir ki anne eğitimi açısından K’da lisans ve üzeri eğitime sahip olanlar (3.28), D’de ilköğretim düzeyinde eğitime sahip olanlar (2.87), KH’de lisans ve üzeri (3.19), ilköğretim (3.19), KP’de lisans ve üzeri eğitime sahip olanlar (3.47), KF’de önlisans mezunu olanlar (3.66) ile en yüksek puanı almışlardır. Baba eğitimi açısından K’de önlisans (3.23), D’de önlisans (2.93), KH’de okuryazar olmayanlar (3.27), KP’de önlisans (3.25), KF’de önlisans (3.28) ile en yüksek puana sahiptir.

Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) Modeli

Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ölçeğinin iki boyutu çalışmada D: Düşmanca, K: Korumacı, KH: Heteroseksüel Yakınlık, KP: Koruyucu Paternalist, KF: Cinsiyetler arası tamamlayıcı Farklılaştırma olarak kullanılmıştır.

Şekil 1.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Modeli

Ölçüm modeli Doğrulayıcı faktör analizi (DFA), gözlenen değişkenler ile gözlenen değişkenler aracılığıyla ölçüldüğü kabul edilen yapı ya da yapılar arasındaki ilişkileri test etmek için kullanılmaktadır (İlhan ve Çetin, 2014: 29). (DFA), ölçme modellerinin geliştirilmesinde sık kullanılan ve önemli kolaylıklar sağlayan bir analiz yöntemidir. Genellikle ölçek geliştirme ve geçerlilik analizlerinde kullanılmakta veya önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını amaçlamaktadır (Yaşlıoğlu, 2017: 78). Şekil 1'de görülen modelin uyum değerleri kabul edilebilir sınırlardadır ve modelin yapısal olarak uygun olduğuna ilişkin yeterli kanıtların sağlandığı gözlemlenmiştir.

Tablo 13.

Doğrulamalı Faktör Analizi Katsayıları

Değişkenler	β	Standart hata	p	R^2	CR değeri
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C1KH)	.868	.077	***	.359	11.32
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C2D)	.825	.098	***	.320	8.406
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C3KP)	.895	.146	***	.150	6.129
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C4D)	.675	.091	***	.227	7.449
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C5D)	.723	.104	***	.195	6.950
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C6KH)	.589	.081	***	.206	7.247
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C7D)	.797	.099	***	.215	8.063
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C8KF)	.735	.133	***	.124	5.519
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C9KP)	.956	.128	***	.201	7.446
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C10D)	1.011	.098	***	.511	10.29
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C11D)	1.086	.104	***	.499	10.47
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C12KH)	1.113	.094	***	.746	11.85
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C13KH)	1.000			.542	
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C14D)	.991	.106	***	.383	9.361
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C15D)	1.276	.121	***	.702	10.56
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C16D)	1.000	.094	***	.523	10.66
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C17KP)	1.268	.152	***	.344	8.320
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C18D)	.810	.091	***	.344	8.952
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C19KF)	.870	.129	***	.165	6.752
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C20KP)	1.000			.252	
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Düşmanca (C21D)	1.000			.457	
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Korumacı (C22KF)	1.000			.212	

Oluşturulan modelin katsayıları incelendiğinde p değerleri $p < ***$ dir. Bu değerle “ $p < ***$ ” ise her bir faktörün oluşmasına katkı veren değişkenlerin tümü önemli düzeyde faktör oluşumuna katkı vermişlerdir (Özdamar, 2015: 246)”. Bu anlamda DFA modelde ölçüğü oluşturan ifadelerin tümü anlamlı çıkmıştır. Modeldeki ifadelerin R^2 değerlerine bakıldığında, 0.30 değerinden küçük C3KP ($R^2=.150$), C4D ($R^2=.227$), C5D ($R^2=.195$), C6KH ($R^2=.206$), C7D ($R^2=.215$), C8KF ($R^2=.124$), C9KP ($R^2=.201$), C19KF ($R^2=.165$), C20KP ($R^2=.252$), C22KF ($R^2=.212$) yer almaktadır. Değerler kapsamında ölçek yapısal eşitlik modelinde yapılan analizlerde geçerlik düzeyini sağlamıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Araştırma Glick ve Fiske (1996) tarafından geliştirilen çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin akademide güvenirlik ve geçerliğini analiz etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde ilk olarak Türkçeye çevrilip geçerliğini analiz eden Sakallı-Uğurlu (2002) alt boyutlarıyla analizi gerçekleştirmiştir. Sonraki çalışmalarda ölçeğin düşmanca ve koruyucu olarak iki boyutta (Alptekin, 2014; Tarhan vd., 2017; Karadoğan ve

Bıçaksız, 2020) ele alındığı görülmektedir. Yurtdışı çalışmalarda da benzer şekilde ölçeği iki boyut olarak (Barreto ve Ellemers, 2005; Christopher ve Mull, 2006) ele alan çalışmalar mevcuttur. Bu kapsamda farklı örneklem ile ölçeğin tüm alt boyutlarının da analiz edildiği bir çalışma hedeflenmiş ve araştırma sonucunda elde edilen bulgular ölçeğin tüm boyutlarıyla Türkçe'deki güvenilirlik ve geçerliğinin sağlandığını göstermiştir.

Ölçeğin Cronchba Alfa değeri (0.879) olarak tespit edilmiştir. Bu değer ölçeğin yüksek güvenilirlikte olduğuna işaret etmektedir (Özdamar, 2015: 57). Oldukça yüksek iç tutarlığa sahip olduğu tespit edilen ölçeğin düşmanca cinsiyetçilik boyutunun Cronchba Alfa değeri (0.87), korumacı cinsiyetçilik boyutu Cronchba Alfa değeri (0.74) bulunmuştur. Korumacı cinsiyetçilik üç alt boyut içermektedir ve Sakallı-Uğurlu (2002) ile paralel şekilde bir iç tutarlılık değerine ulaşmıştır. Korumacı cinsiyetçilik alt boyutları olan korumacı paternalizm Cronchba Alfa değeri (0.78), cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma Cronchba Alfa değeri (0.84) ve heteroseksüel yakınlık Cronchba Alfa değeri (0.81) olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliği kapsamında Glick ve Fiske (1996) sonuçlarına paralel şekilde korumacı cinsiyetçiliğin üç alt boyutu üç faktör ve düşmanca cinsiyetçilik tek faktör olarak oluşmuştur.

Ölçeğin analizinde DFA değerleri (RMSEA: $0.04 \leq 0.05$), (GFI: $0.92 \geq 0.90$), (CFI: $0.95 \geq 0.95$), (χ^2/df : $1.68 \leq 5$) iyi uyum değerlerindedir. Ölçeğin korelasyon analizi sonucu değerlerine bakıldığında her boyutun birbiriyle anlamlı ilişki içinde olduğu görülmüştür. Düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik faktörleri arasında doğrusal bir ilişki mevcut olup düşmanca cinsiyetçilik arttıkça korumacı cinsiyetçilik de artmakta ve tespit edilen bu ilişki $p < 0.01$ düzeyinde anlamlıdır. Glick vd. (2000) tarafından yapılan çalışmada da düşmanca cinsiyetçilik ve korumacı cinsiyetçiliğin alt faktörleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

DFA modeli sonrası elde edilen p, R² ve CR değerlerine göre cinsiyet ve medeni durum açısından kadın ve erkek, evli ya da bekâr olmak çelişik duygulu cinsiyetçilik ifadelerinde anlamlıdır ($p < 0.05$). Yaş unsuru açısından bakıldığında 31-40 ve 20-30 yaş grubunda birer ifadede $p < 0.05$ sağlanmamıştır. ANOVA testi sonuçlarına göre yaş unsuruna göre gruplar bazında düşmanca cinsiyetçilik haricinde çelişik duygulu cinsiyetçilik ifadeleri farklılaşmıştır. Unvan değişkenine göre; katılımcılardan Öğretim Görevlisi olanların verdiği cevaplar doğrultusunda yedi ifadede, Dr. Öğretim Üyesi olanlardan üç ifadede $p < 0.05$ sağlamamıştır. Korumacı cinsiyetçilik ifadelerinin 1., 3., 6., 12. ifadelerinde Doçent Dr. ve Profesör Dr., Dr. Öğretim Üyesi ve Araştırma görevlisinde; 8., 19., ve 20. ifadelerde Doçent Dr., Profesör Dr. ve Araştırma görevlisinde; 13. ifadede tüm unvanlarda $p < 0.05$ sağlanmıştır. ANOVA testi sonuçlarına göre unvan değişkenine göre çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğine verilen cevaplar

düşmanca cinsiyetçilik haricinde anlamlı bir farklılık oluşturmuştur. Medeni durum kapsamında evli olan katılımcıların bekâr katılımcılara göre tüm boyutlarda daha yüksek puanlar aldıkları belirlenmiştir.

Yapılan t testi sonuçları göstermiştir ki erkek olan katılımcıların düşmanca davranış gösterme eğilimleri kadınlardan yüksektir. Literatüre paralel olarak aldıkları puanlar kapsamında cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma hariç tüm boyutlarda erkek katılımcılar kadın katılımcılardan yüksek puanlar almışlardır. Glick vd. (2000); Sakallı-Uğurlu (2002); Ayan (2014) çalışmalarında benzer şekilde heteroseksüel yakınlık ve koruyucu paternalizm boyutlarında erkeklerin kadınlardan yüksek puanlar aldıkları, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma boyutunda ise kadınların aldığı puanların daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Buna göre erkek katılımcıların kadınlara yardım etme ve koruma davranışı konusunda aynı zamanda kadının erkeği tamamlaması yönüyle hemfikir olduğu sonucunu göstermektedir. Literatürle benzer şekilde bu sonuçlar erkek katılımcıların kadın katılımcılardan daha düşmanca eğilimlere sahip olduğunu göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda erkek katılımcılar kadınlara karşı önyargılı, katı ve düşmanca davranışlar ile kadınların zayıf ve korunma ihtiyacı olan naif ve savunmasız oldukları, sevmeye, korunmaya yönelik tutum ve davranışları benimsediklerini ortaya çıkarmaktadır.

Bu çalışmada akademik ortamda Glick ve Fiske (1996; 1997) tarafından geliştirilen Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliğinin yüksek olduğu, korumacı cinsiyetçiliğin üç alt faktör (koruyucu paternalizm, cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma ve heteroseksüel yakınlık) ve düşmanca cinsiyetçiliğin ise bir faktör olarak orijinalinde olduğu haliyle yapı geçerliliğini sağladığı tespit edilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda ölçeğin akademik ortamda yapı geçerliliğini sağladığı ve kullanılabileceği görülmektedir. Sonuç olarak ölçek alt boyutlarının faktör yapısı istenen değerlerde ve ölçekteki ifadelerin geçerliliği yüksektir. Ancak ölçeğin kullanımı dikkate alındığında düşmanca cinsiyetçilik, özellikle korumacı cinsiyetçilik boyutu ve içerdiği alt boyutların farklı örneklemelerle incelenmesi cinsiyetçiliğin azaltılmasına katkı sağlayacak sonuçları elde etmeye yardımcı olacaktır.

Kaynakça

Aktan, T., & Yalçındağ, B. (2022). Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinin (ÇDCÖ) yeniden gözden geçirilmesi: korumacı cinsiyetçiliğin yapı geçerliliği ve ÇDCÖ'nün ölçüm değişmezliği. *Psikoloji Çalışmaları*, 42(1), 199-230. <https://doi.org/10.26650/SP2022-820401>

- Alptekin, D. (2014). Çelişik duygularda toplumsal cinsiyet ayrımcılığı sorgusu: üniversite gençliğinin cinsiyet algısına dair bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (32), 203-211.
- Ayan, S. (2014). Cinsiyetçilik: çelişik duygulu cinsiyetçilik. *Cumhuriyet Medical Journal*, 36(2), 147-156.
- Barreto, M., & Ellemers, N. (2005). The burden of benevolent sexism: How it contributes to the maintenance of gender inequalities. *European Journal of Social Psychology*, 35(5), 633-642. <https://doi.org/10.1002/ejsp.270>
- Barreto, M., Ellemers, N., Piebinga, L., & Moya, M. (2010). How nice of us and how dumb of me: The effect of exposure to benevolent sexism on women's task and relational self-descriptions. *Sex Roles*, 62, 532-544.
- Cengiz, A. & Özdemir, A. (2020). Narsisizm ve çelişik duygulu cinsiyetçilik: cinsiyet bağlamında bir inceleme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (41), 39-73. <https://doi.org/10.30794/pausbed.683620>
- Christopher, A. N., & Mull, M. S. (2006). Conservative ideology and ambivalent sexism. *Psychology of Women Quarterly*, 30(2), 223-230.
- Conn, A. B., Hanges, P. J., Sipe, W. P., & Salvaggio, A. N. (1999). The search for ambivalent sexism: A comparison of two measures. *Educational and Psychological Measurement*, 59(6), 898-909. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2006.00284.x>
- Danış, M. Z., Erkoç, B., Çınar, E. G., & Usta, Ş. (2020). Çelişik duygulu cinsiyetçilik algısına yönelik bir araştırma. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(20), 138-151.
- Eagly, A. H., & Mladinic, A. (1989). Gender stereotypes and attitudes toward women and men. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 15(4), 543-558. <https://doi.org/10.1177/0146167289154008>
- Garaigordobil, M., & Aliri, J. (2013). Ambivalent sexism inventory: standardization and normative data in a sample of the basque country. *Behavioral Psychology/Psicología Conductual*, 21(1).
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1997). Hostile and benevolent sexism: Measuring ambivalent sexist attitudes toward women. *Psychology of Women Quarterly*, 21(1), 119-135. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1997.tb00104.x>

- Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The ambivalent sexism inventory: differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 491-512. doi:10.1037/0022-3514.70.3.491
- Glick, P., & Fiske, S. T. (2001). An ambivalent alliance: Hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality. *American Psychologist*, 56(2), 109. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.2.109>
- Glick, P., & Fiske, S. T. (2011). Ambivalent sexism revisited. *Psychology of Women Quarterly*, 35(3), 530-535. <https://doi.org/10.1177/0361684311414832>
- Glick, P., & Fiske, S. T. (2018). The ambivalent sexism inventory. *Social Cognition: Selected works of Susan Fiske*, 1-29.
- Glick, P., Diebold, J., Bailey-Werner, B., & Zhu, L. (1997). The two faces of Adam: Ambivalent sexism and polarized attitudes toward women. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 23(12), 1323-1334. <https://doi.org/10.1177/01461672972312009>
- Glick, P., Fiske, S. T., Mladinic, A., Saiz, J. L., Abrams, D., Masser, B., ... & López, W. L. (2000). Beyond prejudice as simple antipathy: hostile and benevolent sexism across cultures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79(5), 763. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.79.5.763>
- Glick, P., Sakallı-Uğurlu, N., Ferreira, M. C., & Aguiar de Souza, M. (2002). Ambivalent sexism and attitudes toward wife abuse in Turkey and Brazil. *Psychology of Women Quarterly*, 26(4), 292-297. <https://doi.org/10.1111/1471-6402.t01-1-00068>
- Glick, P., Sakallı-Uğurlu, N., Akbaş, G., Orta, I. M., & Ceylan, S. (2016). Why do women endorse honor beliefs? Ambivalent sexism and religiosity as predictors. *Sex Roles*, 75, 543-554.
- Greenwood, D., & Isbell, L. M. (2002). Ambivalent sexism and the dumb blonde: Men's and women's reactions to sexist jokes. *Psychology of Women Quarterly*, 26(4), 341-350. <https://doi.org/10.1111/1471-6402.t01-2-00073>
- İlhan, M., Çetin, B. (2014), LISREL ve AMOS programları kullanılarak gerçekleştirilen yapısal eşitlik modeli (YEM) analizlerine ilişkin sonuçların karşılaştırılması, *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, Cilt 5, Sayı 2, 26-42. <https://doi.org/10.21031/epod.31126>

- Karadoğan, F., & Bıçaksız, P. (2020). Trafikte cinsiyetçilik ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(Özel Sayı), 151-165.
- León-Ramírez, B., & Piera, P. J. F. (2014). Assessing sexism and gender violence in a sample of Catalan university students: A validity study based on the ambivalent sexism inventory and the dating violence questionnaire. *Anuario de Psicología/The UB Journal of Psychology*, 44(3), 327-341.
- Meydan, C.H., & H. Şeşen. (2015), *Yapısal eşitlik modellemesi Amos uygulamaları*, Ankara, Detay Yayıncılık.
- Moya, M., Glick, P., Expósito, F., De Lemus, S., & Hart, J. (2007). It's for your own good: Benevolent sexism and women's reactions to protectively justified restrictions. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 33(10), 1421-1434. <https://doi.org/10.1177/0146167207304790>
- Oswald, D. L., Baalbaki, M., & Kirkman, M. (2019). Experiences with benevolent sexism: Scale development and associations with women's well-being. *Sex Roles*, 80, 362-380.
- Özdamar, K.(2015), *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*, Nisan Kitabevi, Eskişehir, s.57.
- Rollero, C., Peter, G., & Tartaglia, S. (2014). Psychometric properties of short versions of the ambivalent sexism inventory and ambivalence toward men inventory. *TPM. Testing. Psychometrics. Methodology in Applied Psychology*, 21(2), 149-159. <https://dx.doi.org/10.4473/TPM21.2.3>
- Sakallı-Uğurlu, N. (2002). Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17 (49), 47-58.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: Kadınlara ve erkeklere ilişkin tutumlar ve çelişik duygulu cinsiyetçilik kuramı, *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11-12), 1-20.
- Sibley, C. G., & Becker, J. C. (2012). On the nature of sexist ambivalence: Profiling ambivalent and univalent sexists. *European Journal of Social Psychology*, 42(5), 589-601. <https://doi.org/10.1002/ejsp.1870>
- Swim, J. K., Aikin, K. J., Hall, W. S., & Hunter, B. A. (1995). Sexism and racism: Old-fashioned and modern prejudices. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(2), 199. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.68.2.199>

- Tarhan, S., Gündüz, H. Ç., & Ekşioğlu, S. (2017). Ambivalent sexism. gender and attitudes towards violence against women in marriage Çelişik duygulu cinsiyetçilik. Toplumsal cinsiyet ve evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlar. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1894-1908.
- Trut, V., Sinovčić, P., & Milavić, B. (2022). Initial validation of the ambivalent sexism inventory in a military setting. *Social Sciences*, 11(4), 176. <https://doi.org/10.3390/socsci11040176>
- Twenge, J. M. (1997). Attitudes toward women. 1970–1995: A meta-analysis. *Psychology of Women Quarterly*, 21(1), 35-51. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1997.tb00099.x>
- Yakushko, O. (2005). Ambivalent sexism and relationship patterns among women and men in Ukraine. *Sex roles*, 52, 589-596.
- Yaşlıoğlu, M.M.(2017), Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, Vol/Cilt: 46, Special Issue/Özel Sayı, 74-85 ISSN: 1303-1732 – <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/iuisletme>.
- Zaikman, Y., & Marks, M. J. (2014). Ambivalent sexism and the sexual double standard. *Sex Roles*, 71, 333-344.
- Zakrisson, I., Anderzen, M., Lenell, F., & Sandelin, H. (2012). Ambivalent sexism: A tool for understanding and improving gender relations in organizations. *Scandinavian Journal of Psychology*, 53(1), 64-70. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9450.2011.00900.x>